БРОЙ 3 (37), VII - IX, 2018 г.
ГОДИНА СЕДМА
ЦЕНА 1 лв.

Литературно ЗЕМЕДЕЛСКО ЗНАМЕ

СЪЮЗ НА ПИСАТЕЛИТЕ
ЗЕМЕДЕЛЦИ В БЪЛГАРИЯ

ВЕЛИКА САМОЖЕРТВА ЗА ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ

НИКОЛА ПЕТКОВ

Роден на 8 юни 1893 в София
Убит на 23 септември 1947 в София

Навършват се 71 години от героичната смърт на един от най-великите българи - Никола Петков. А обаянието на неговата личност, неговият пример за служба и саможертва в името на Родината не загубват и частица от силата си.

На 5 юни 1947 г. е снет депутатският имунитет на лидера на Обединената опозиция и главен секретар на Българския земеделски народен съюз Никола Петков. Още в сградата на Народното събрание е арестуван от агентите на Москва и техните нашенски лакеи. Целта им е да се ликвидира насилствено Обединената опозиция в парламента, да бъдат избити по-видните нейни представители и да се всее страх в целия народ.

При арестуването Никола Петков произнася реч, прекъсвана от аплодисментите на Обединената опозиция.

В нея саможертвено заявява: „Имам честта и щастието да последвам съдбата на своя баща и своя брат да дам свободата си, а ако е необходимо и живота си за свободата на българския народ“.

Към края на словото си извиква: "Да живее българският земеделски народен съюз! Да живее свободата!"

От 5 до 16 август 1947 г. се провежда така нареченият съдебен процес срещу водача на демократичната опозиция. Осъден е на смърт чрез обесване заради съпротивата му срещу жестокостите на комунистическия режим.

На 23 септември 1947 г. около 00,15 ч след полунощ е изпълнена смъртната присъда. Според решението на Народния съд „врагът на отечеството" трябва да бъде умъртвен чрез обесване, но архивни документи от зловещата нощ показват, че големият демократ е измъчван жестоко и убит зверски с чукове по главата, а след това вече мъртъв е провесен на въже.

Като борец за демокрация и справедливост Никола Петков е враг и на цар Борис трети и на Георги Димитров. Вторият го ликвидира физически.

Мъченическата и геройска смърт на Никола Петков наподобява смъртта на най-великия българин Васил Левски. Жестоки мъчения и обесване. Животът и делата им също си приличат. И двамата посвещават живота си изцяло в служба на своя народ и Отечество. И двамата изпълняват своя дълг достойно.

И по още нещо си приличат - и двамата нямат гроб. Техен гроб е цяла България!

ЛЗЗ

120 години от рождението на ДИМИТЪР ТАЛЕВ

Роден в Прилеп на 1 септември 1898 г.
Умира на 20 октомври 1966г. в София

МОЩЕН ДУХ В КРЕХКО ТЯЛО

Димитър Талев е един от най-великите български писатели. Самобитен, оригинален, неподражаем. Пресъздава с дълбоко проникновение народната душевност, бит, съдба и цялостен живот. Творчеството му е недостижим национален епос.

В онези мрачни времена той запали „Железния светилник" и осветли бита, душевността и борбите за свобода на населението в поробена Македония.

Разлюля „Преспанските камбани" в същия дух, а ехото им звучи и днес. Възкреси славния „Илинден"- 1903г., раните от който още кървят в народната памет. Озвучи „Гласовете ви чувам", които дочуваме и днес…

Още като студент в София започва да печати първите си разкази. Завършва славянска филология, работи като журналист във вестник „Зора", а по късно е главен редактор на вестник „Македония". Първата му книга е за деца сборника с приказки „Сълзите на мама".

След 9 септември 1944 г. „народната" власт превръща живота му в ад. В угода на Сталин и Тито БКП налага насилствена македонизация на населението от Пиринския край. Димитър Талев е обявен за националист и изключен от Съюза на българските писатели. През октомври 1944 г. е арестуван с обвинение за „великобългарски шовинизъм". Задържан е в Софийския централен затвор до март 1945 г. След това е изпратен в "Трудово-изправително селище" в Бобов дол (до края на август 1945 г.).

Ето как описва състоянието си след освобождаването му от каторжния труд в мината: *„…Един ден бях крайно изненадан, когато ми съобщиха да се приготвя и да се върна в София. Бил съм освободен. Придружаваше ме човек от милицията. При всичката си немощ с последни сили закретах… Бях повече сянка, отколкото човек. Минахме по една улица. Зави ми се свят, прилоша ми, щях да падна, ако не бях се . опрял на една врата, която неочаквано се отвори… Отвътре изтича една жена. Когато ме видя, изпищя като ухапана от змия и изчезна в къщата. Толкова съм я изплашил с окаяния си вид. Не бях се оглеждал в огледало и не знаех как изглеждам. Когато се огледах, едва не изписках като жената. Лицето ми бе обрасло като че ли със зелен мъх. Слаб, кожа и кости.*

Съпровождащият ме милиционер ме отведе в Дирекцията на „народната" милиция. Вървим през разни коридори, а на мене ми тъмнее пред очите… Спряхме пред една врата. Почука, отвори, бутна ме в стаята и каза: „Ето го!" Стоя ни жив, ни мъртъв, едва се държа на краката си. В дъното на стаята голяма маса, зад нея мъжага. Седи с наведена глава, тъй че му се вижда вратът, дебел като на пехливанин. Повдига бавно главата си поглежда ме, потърква очите си, пак се навежда над масата и започва да се смее или по-точно да се кикоти. Отново вдига глава, сякаш не вярва на очите си, пак се навежда, но този път издава гръмлив смях. А аз стоя безпомощен, мъча се да не падна. Пак вдига главата си, но вече не се смее, а гръмко извика: „За тебе се застъпва другарят Георги Караславов! Махай се!" Излязох унизен, съкрушен. Не си спомням как съм стигнал, или по-точно. как съм бил заведен в къщи. Тогава именно видях лицето си и разбрах защо изписка жената в Дупница. Разбрах, че тоя бикоглав чиновник не е могъл да си обясни защо Георги Караславов се застъпил за подобно човече."

Отново е арестуван през октомври 1947 г. Здравословното му състояние се влошава и получава остра язва. В изключително тежко състояние е изпратен в рудник „Куциян" до февруари 1948 г. Там в тежките нечовешки условия е обречен на сигурна смърт, ако не са го спасили съпругата му и съдружниците - анархиста Христо Колев Йорданов-Големия и други, като му помагат при изпълнение на големите трудовите норми. Така оцелява, но страданията му продължават.

През 1948 г. семейството на Талев е изселено от София в Луковит, където в условията на обществена изолация, през следващите десет години доработва романа „Железния светилник", написва „Преспанските камбани" и „Илинден", а доста по-късно и „Гласовете ви чувам". Ненадмината в литературно-художествено отношение тетралогия, която е своеобразен отговор на антибългарската политика на комунистическа България към Македония и остава най-светлия романтичен порив на съвременното национално самоосъзнаване.

Към 1952 г. обстановката вече е различна, Комунистическото правителство застава на патриотични позиции спрямо Македония. Властта разрешава на Талев да се завърне в София. По-късно в съответствие с промяната на политическия курс на страната Димитър Талев е реабилитиран и се посвещава изцяло на свободна писателска практика. Доработва трилогията, която е издадена и заема своето достойно място сред най-хубавите произведения на българската литература за всички времена. Тя е и най-силният духовен документ за живота и борбите на населението в Македония.

Кирил Назъров

130 години от рождението на ДОРА ГАБЕ

Родена на 28 август 1886 в с. Харманльк, дн. Дъбовик, Област Добрич починала на 16 ноември 1983 в София

ОБИЧ

Нашето небе е тъй дълбоко,
нашите звезди са тъй големи
и земята наша е безкрайна,
а се сбира цялата в сърце ми!

Ти ли, моя майчице направи
тая обич толкова голяма,
че света във нея се побира,
че в света на нея равна няма?

Че прегръщам с обичта си, майко,
нашата земя, с цветя покрита,
с пресен дъжд на пладне оросена
и с дъга, на златен сърп извита.

Че ми греят право във сърцето:
златно слънце, ниви позлатени,
утрин рано сребърна зорница,
в топла вечер облаци червени!

Нашето небе е тъй дълбоко,
нашите звезди са тъй големи
и земята наша е безкрайна,
а се сбира цялата в сърце ми...

Дора Габе

ДАРЕНИЯ за в. "Литературно земеделско знаме":

УС на ПП „Обединени земеделци" и БЗНС-37 - 120.00 лв.
Йордан Цольов - 50.00 лв.
Цветана Кръстева - 20.00 лв.
Д-р Иванов - 20,00 лв.
Д-р Димитрова - 20,00 лв.
Живка Танчева - 20,00 лв.
Митка Янчева, с.Столът - 20 лв.
Петко Огойски - 15.00 лв.
Георги Казарев - 10 лв.
Тако Караиванов - 10,00 лв.

Скъпи приятели, БЛАГОДАРИМ ВИ!

ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН!
С пожелание за здраве и незабрава на всичко написано…

Атанас Личев - 14 август
Олга Върбанова - 17 август
Стоян Колдов - 30 август
Маргарита Нешкова - 1 септември
Дарина Цветкова - 14 септември
Йорданка Христова - 24 септември

ДА СИ СПОМНИМ…

Андрей Василев - 9 юли
Искър Шуманов - 12 юли
Сава Севов - 17 юли
Мито Петров - 16 август
Методи Ковачев - 3 септември
Стефан Стамов - 20 септември
Елена Тилева - 29 септември

122 години от рождението на СЕРГЕЙ РУМЯНЦЕВ

СПОМЕН ЗА СЕРГЕЙ

През минало тъмно на кървав терор
кат много безследно изчезна и ти.
Смъртта ти навеки ще бъде позор
за твойте палачи през черните дни!

Когато невинна се лееше кръв,
в горещите пещи димяха тела.
Когато убийци безспирно със стръв
връхлитаха злобни по град и села.

Къде е днес гробът ти, никой не знай.
Тиранинът жалък напразно те скри!
По-светъл ликът ти в сърца ни сияй!
Ти смъртен роди се безсмъртен стана!

И днеска, щом слънце над ниви изгрей,
щом вятър над родната шир разлюлей,
житата зашепват: “Над нас е Сергей!”
Гори зашумяват:”Над нас е Сергей!”

Духът ти навред е, любими Сергей,
закрилник в борбата за хляб, свобода.
“Напред неотстъпно!”, безспирно се пей
из родни балкани, по ширни поля.

Във минало черно на кървав терор,
когато убиец бе всеки подлец,
ти падна пронизан, но днес си велик,
израсна в сърца ни безсмъртен борец!

Стефан Стамов

ИСКРИЦА В НОЩТА

Сводът е със светлина наситен.
Луната - кръгла, златно-зряла,
сякаш цял харман е похитен
да я види земята огромна и цяла.

Птиците в нощни предели
в съня си за слънцето питат.
Мъгливи бели кадели
сред храсталаците скитат.

Вълчият вой отеква
като глас изпуснат от ада.
Гладът на ненаситните не секва,
но иде слънчева тиха награда…

/от предстоящата й нова книга
“Искрици в нощта”

Маргарита Нешкова

ЗАЛЕЗ В ПЛАНИНАТА

От умора натежало, в заник
слънцето се спусна над баира,
Орловият дъб запали с пламък
и подкара късните пастири.

През пожара вятърът притича
и раздуха въглените звездни
по небето синьо с лунен кичур,
медения залез да изцеждат.

Заспа денят във скутите на мрака,
изгрев в утро ново да дочака…

Боян Балкански

БЯЛАТА ПТИЦА

Цял живот търся
птицата бяла
с цветни боички в ръце…
Остана ми само
надеждата няма
и едно уморено сърце…
Всъщност, в живота
всичко е бяло.
Прозрачен бял лист
върху който съдбата
пише без думи
за всеки, бял стих.

Олга Върбанова

ЛЯТНА НОЩНА ИМПРЕСИЯ

Залез лекичко заплува
в златошита синева,
пух от блясъци разхвърля
върху морната земя.

Нощ настана звездолика,
тиха, топла, лятна нощ.
В покоя диша воленика,
риган, мента, лайка, хвощ…

Билки разни чудодейни,
кротко сложили глава,
спят с вълшебните си тайни
под изгрялата луна…

Дарина Цветкова

ИЗМАМЕН СВЯТ

Премълчани истини…
Изричани безброй лъжи.
Това ли е светът,
във който се родих?!
Оказа се измамен и фалшив
Измамниците днеска просперират
към истината няма интерес.
Навсякъде глупците толерират
лъжата взела е превес.

Радка Гочева

ОБИЧАМ ТЕ, ПОЛЕ

Прегръщам те, поле, с жита покрито.
Талазите ти ме опиват пак.
Сърце, във мрачни спомени обвито,
разкъсвай, като цветеца мрак!

На теб всичко се усмихва, пее
под ласките на вятъра венче.
Зърното зрее, слънце юлско грее,
сребро разлива сребърно менче.

Ръце простирам нежно да погаля
житата крехки мънички деца.
А погледът ми весело разпаля
сред тях безброй танцуващи слънца.

Попий скръбта ми, люшнало се злато,
и раните ми превърни в цветя.
Обичам те, обичам те, поле богато!
Нали сърцето в тебе разцъфтя!

Пенко Керемидчиев

ЖЪТВАРСКА НОЩ

Обвито във мрак поле замира
във нежната прегръдка на нощта
и уморен се за почивка спира
дори ветрецът, притаен в ръжта.

Ни глъч, ни звън покоя мек тревожи...
Изгряла мълком тънката луна,
до изгрев сърп изостря да го сложи
в работната десница на деня.

Цоньо Неделкин

ПОЛЪХ

Гълъбов плясък потъва във утрото,
нежна мелодия, люляков цвят.
По ненапъпили още улици
въздухът трепне и стъпките спят.

Някъде там в пеперудени сънища
Някой преплита ме в своята нежност.
Времето блика бавно и ласкаво
с полъх любовен и безметежност.

Вяра Дамянова

ЗЛАТНА ЕСЕН

Когато настъпи есента,
се позлатява цялата гора.
Тогава се връща радостта
от златната игра.

Тук-там мъничко зелено,
тук-там мъничко червено,
като есенна изложба става;
да нарисува всичко, природата успява.

В кафяво, златно и зелено
грее есента,
сякаш моли умилено
да се оцвети света.

Катя Тончева, 13 години

МОЯТА ПЕСЕН

Поискаш ли да чуеш моята песен,
не ще те стопли като летен ден.
Ще ти напомни мрачна, късна есен,
но ти недей търси вината в мен.

Не съм аз сладкопойна чучулига
с репертоар за влюбени души.
От светло бъдеще ми се повдига
и ходя със продънени уши.

Безспирно чувах блазнещи прогнози
за светли дни, за лек попътен бриз.
Приспан от вещи метеоролози,
осъмнах днеска гол треперещ лист.

Съветват ме с наставническа нишка:
“Гради си щастието честно, с труд”.
От честност нямам и спестовна книжка.
О, гола чест свидетелство за луд.

Мирчо Момчилов

ЗЕМЕДЕЛСКИЯТ СЪЮЗ

Земеделският съюз не е на онези, които се кичат с името му. Той не е на онези, които са се отрекли от него, отцепили са се. Той не е и не може да бъде на онези, които искат да го овладеят с взлом: те могат да къртят врати, да чупят стъкла и пак не ще успеят да влязат в него.

Българският земеделски народен съюз не е зданието на „Врабча" 1, което е построено върху негова земя, колкото и да ни е свидно то. Както се знае, това здание бе обитавано повече от четиридесет и пет години от една шайка, която бе и си остана група слуги на червените бейове. Тази група, изкуствено надута до над сто хиляди, не бе призната за Български земеделски народен съюз. Признати бяха онези, които „обитаваха" насилствено лагери за робски труд в мизерия и под инквизиции, които умираха с идеите на Стамболийски.

Българският земеделски народен съюз не е личност, колкото и да се ще на някои, които се силят да го уеднаквят със себе си.

Българският земеделски народен съюз е идеи. Те са изкристализирали от създателя на неговата идеология в „Принципите на Българския земеделски нарден съюз", писани в затвора и изданени за пръв път на 26 април 1919 г.

Идея на Българския земеделски народен съюз не е обсебването на властта. Властта може да бъде средство за прилагане на идеите, но не и цел. Властта е цел на политическите търговци - онези, които сега купуват гласове, купуват власт, която за тях означава пари.

Идеи на Българския земеделски народен съюз са върховенството на народа и благоденствието на народа.

Има народовластие в онази държава, в която народната воля е закон над законите.

Има благоденствие в онази държава, в която няма гладен, няма насилие и има справедливост за всички.

С други думи, има благоденствие материално и благоденствие на духа.

Затова Българският земеделски народен съюз не умира.

Искър Шуманов, из книгата „Не, не мога да мълча"

ПРИСЪДА

Вие вятърът,
дърветата размахват клони -
като ръце за сбогом,
а миговете отминават -
като пусти гари...
Като през колоните
на древен храм
вие вятърът,
а часовете тракат -
като влак,
заклинат:
И този ден мина,
мина
като вчерашния,
като утрешния...
Вие вятърът,
разравя въглените
на младостта,
отвява пепелта на бита
и ме приковава
към кръстопътя
на равносметката -
като към позорен стълб,
на който
без вина и
без присъда
ще заплатя с живота си
за пропиления живот.

Надежда Цанева

МЪЛЧАНИЯ

Искам да събудя
най-мълчаливата дума,
но тя остава безмълвна.

***

Изящно мълчание
сред объркани думи,
Напуснали Словото.

***

Мълча щастливо,
грубостта на думите
ме ужасява.

Милена Филипова

БРАТ С БРАТА СА РАЗЛИЧНИ

Те по нявга си приличат!
На духовно всеки с лични
планове неспирно тича!
Бог разумно е подходил
щом решил е да създава
тук Човека! Да не броди
всред една мъртвешка права…
И на всеки дал възможност
съдбата своя да избира
и във времето тревожно
никога да се не спира…

Милчо Присадашки

ТОВА Е БЪЛГАРИЯ

Петстотин години османските пълчища са опожарявали, клали, убивали и отвличали мъже, жени и деца, но гордият дух на българите за свобода не е сломен. От пепелищата са изгрели звезди като Левски, Ботев, Караджата, Бачо Киро, Вазов и много, много още, които са озарявали, озаряват и ще озаряват пътя ни до края на светна. Родолюбиви българи са запечатали неволи и радости в стихове и песни, с които и днес се гордеем, слушаме и пеем с любов.

Да пазим България тя е безценна, за да бъдем достойни чеда на тази свята родина!

От тихия Дунав
до Странджа, Родопите, Рила и Пирин.
От Черно море до Балкана - баща на свободата,
това е България окичена с безбройни цветя,
с лековити билки и извори - рая на земята!
Ароматните цветя са очите на хилядите герои,
паднали за свободата ни.
Лековитите билки - благородните им сърца,
оставили семейства с невръстни деца…
Изворите - горещата им кръв
напоила всяка педя от тази земя…

Елка Кръстева

И З МРАКА НА ТОТАЛИТАРНАТА НОЩ...

В разгара на лятото излезе от печат новата книга на Иван Селановски „Спомени из мрака на тоталитарната нощ" /изд. „Мултипринт", София, 2018/, под редакцията на Асен Асенов. Художник на корицата е Димо Троянов, който в дизайна е вложил авторската си картина „Двубой". Това знаково заглавие на живописната творба като че ли избликва от сърцевината на живота, оня - далечния, мрачния, тревожния, зловещия, който искаме повече да не се случва...

Лично за мен, това бе една дълго чакана книга. Още когато прочетох „Мирен преход" усетих, че поетът Селановски има какво да разкаже на почитателите си и в немерена реч. След разказа „Среща" /включен както в настоящото издание, така и в „Мирен преход"/, на страниците на „Литературно земеделско знаме" се появи и разказът „Невидимата ръка" - две ярки картини, две разтърсващи истории, талантливо извадени из мрака на тоталитарната нощ.

Новата книга на Селановски е един синтез на неговото творчество и на неговия житейски път... Не казвам „сборник", макар при един по-малко задълбочен прочит да изглежда така. Включени са творби от различни жанрове, написани и публикувани впериодичния печат в годините след „Мирен преход". Композиционното изграждане е традиционно - осем части, обединяващи спомени, публицистика, литературна критика, поезия, както и рецензии и репортажи за книги и изяви на автора, писма и документи.

Читателите на „Литературно земеделско знаме" познават и сигурна съм, обичат стиховете на Селановски. Богата и наситена е гамата на чувствата и внушенията, които струят от изящните поетични конструкции, богата е и тематиката от героично-епичната „Запей ми, брате", през елегийно-изповедната „Звезда", до лиричната „Усмивка на дете"... но винаги близка до земеделската идейност и светоусещане. Познаваме добре и публициста, и литературния критик, и приятеля Селановски, не можем да събркаме неговите слова...

И може би точно затова, най-голямо внимание заслужава мемоарното произведение „Спомени из мрака на тоталитарната нощ", дало заглавието си на книгата. Като белетристика, като документ за епохата, като една човешка изповед и предупреждение към бъдните поколения. Всяко изречение, всяка страница, всяка разказана история е двубой на доброто и злото; на човещината и безчовечната идеология, която все пак не успява да обезличи и пречупи човеците, които трябва да прегази... тя обезличава и унищожава само онези, които й служат... В качеството си на разказвач, Селановски остава верен на своя поетически усет, на своята светла муза. Успява пестеливо да изгради незабравими образи и природни картини, настроения и видения. Не успява да се превърне в историк на епохата. Неговите спомени из мрака на тоталитарната нощ са „негови", те носят неговото чувство, неговата оценка, неговата присъда... И това е ценното. Ние нямаме нужда от безпристрастност. Обществото ни е уморено, изтерзано, омерзено. Имаме нужда отново да бъдем разтърсени, да бъдем ударени с истината за тоталитарната система, за да не допуснем нейното друго, ново лице да ни хипнотизира отново, да не допуснем нейните хищни ръце отново да удушат свободата...

Габриела Цанева

СВЕТЛИНИ В ДУШИТЕ

В ръцете ми е новоизлезлият литературният сборник "Светлини" на клуб "Димчо Дебелянов", гара Елин Пелин. Този литературен клуб за духовни хора живеещи в района е "едно малко, но много ценно общество", както го нарича г-жа Димитрина Попова, занимаваща се от 20 години с литература и участваща активно в живота на клуба. Клубът е към читалище "Светлина", Гара Елин Пелин, което селище е с размерите на малко градче. Този сборник е книга шеста от поредица сборници на Литературния клуб със заглавие "Светлини", първият от които излиза през 1999 г.

Сборникът е отлично оформено книжно тяло с интересно съдържание. В него са представени значителен брои автори, от които трима са членове и на Съюза на писателите земеделци, а именно: Милка Пешева, Стоян Колдов и Кирил Назъров.

Книгата е пъстра. Ще намерите биографични данни за авторите, много стихотворения, разкази, сатира… Включени са много талантливи и интересни творби и което ми направи силно впечатление, повечето от тях са на млади автори като Диана Йорданова, Ренета Радева, Стефка Георгиева, Катерина Бурова, която е и художничка и др. Има силни и посредствени творби. Но нали сме дошли тук на Земята за да се учим. Малките творци ще пораснат; талантливите ще се утвърдят. Посредствените може би ще осъзнаят, че да пишеш в мерена реч все още не е поезия, а в немерена - белетристика и да бъдеш почитател е не по-малко достойно. Мисля, че не е много полезно и за самите автори да се слагат всички под общият знаменател Литературни творци, макар някои от тези автори да са издали и по няколко книги.

А талантливите и всеотдайни редактори на подобни сборници бих сравнила със звездите. Те са толкова високо, че светят на всички, така че общият знаменател им е позволен. Дано само когато си тръгнат от нас са по-малко огорчени.

Маргарита Нешкова

МИЛКА ПЕШЕВА С НОВА СТИХОСБИРКА

И в новата си стихосбирка „Откраднато детство", /изд. „Феномен"/, Милка Пешева остава вярна на своя поетичен натюрел твори поезия наситена с вътрешна емоционална енергия, идейна последователност и непримиримост, социалната несправедливост, размисли за живота, времето, любовта, човешката нравственост…

Цялата книга изгражда личността на съвременната българка вълненията й от заобикалящата действителност, интимните любовни трепети, тревогите, болките, копнежите, надеждите…

ЛЗЗ

8-14 ЮНИ 1923 ГОДИНА

Началото на българското народоразделение.

Българинът е отивал на война с цветя, песни, дори хора, а в сраженията съперничил с лъва от националния герб. Мисълта за дом, семейство и имот го е карала да забрави за евентуална смърт и да не обръща внимание на раните си. За това няма пленено бойно знаме.

След националните катастрофи народът се замисля дали да не управлява сам съдбата си. Така решава да избере за управляващи хора, които биха могли да му дадат „мир, хляб, свобода и народовластие"...

Изминават 4 години на реформи и страната почва да се стабилизира. Хората се само изхранват и дори се сдружават в кооперации, за продажба на свръх производството си. Вагоните с репарациите въглища, добитък и какво ли не още изпълняват задълженията от Ньойския договор. Така България става първа от победените страни членка на ООН. А за да се подобри взаимоотношението със съседните страни-победителки започва курс на сближаване.

Ньойският договор разделя братя и сестри от двете страни на границата, но клаузите му трябва да се изпълняват.

Новите граници създават недоволство и се започват беззакония. Окупират се населени места, прескачат се границите и се убиват министри.

В същото време на застоялите се без войни офицери им засърбяват ръцете, а на полежалите в затвора виновници за националните катастрофи им се изприщили гърбовете. Невъзможността да се елиминира волята на народа по демократичен път кара другите партии да се съюзът с тези по-горе и се създава пъклен сговор.

Така се отприщват най-лошите страсти от човешката природа: убиват, колят и режат късове месо, а през 1925 година дори горят в пещи своите жертви.

Невярващите ще трябва да се разходят из градове, села и паланки и ще видят паметниците и паметните плочи, напомнящи за онова време. И ако това не им стига, да се смесят с поклонниците по алеята към костницата на „Янини грамади" всяка година на тези дати.

После се зареждат години на царска и комунистическа диктатури, на нови убийства, бесила и концлагери...

МОЯТА СРЕЩА С "ДРУГАРЯ" СТАЛИН

На 9.IX.1944 г. най-после "изгря така жадуваната свобода". В страната ни настъпи мир и благоденствие. От великия Съветски съюз, още по-великия Сталин ни "снабдяваше" с такива велики като него ръководители. Най-главният в България в началните години преди да се върне "великият" Г. Димитров беше Трайчо Костов, но този Трайчо иска да продаде нашите тютюни на Германия, а розовото ни масло на Франция, без да пита съветските другари. Къде дават така? Сега е време да се даде урок на Трайчо и на други като него, сега и в бъдеще, че България не може да има държавни тайни от великия Съветски съюз. Трайчо е в Москва. Освиркват го и там Сталин му удря такъв шамар, че очилата му отхвръкват. Изключен е от партията и е обесен. И него като Никола Петков, водачът на опозицията, го разследва човекоядецът Зеев и той лежи в същата килия. Този Трайчо, който има принос за убийството на Н. Петков, но и на него не се размина. Бог забавя, но не забравя. Щом си срещу великия Съветски съюз и срещу Сталин, ти си враг, а "врагът не се възпитава, той се унищожава" /Джерзински/.

Социализмът най-напред е установен в Русия, но е измислен от немски евреин, който живее в Англия. Той не е писал за социализма, а за капитализма, без да е капиталист. Приятелят му Енгелс е писал за семейството, без да е семеен. Така че всичко това е трудно за обяснение. Комунизмът превзе голяма част от Земята и духовно осакати милиони хора. Хора, уж умни /ходят с очила/, говорят умерено, а пропагандната машина е направила от тях автоматични поклонници на лозунги и цитати. Фанатизмът е едно ослепяване на душата, всичко човешко си изгубил, останала ти е само необяснимата любов към виновника за твоето нещастие.

"Другарят Сталин беше станал нашият Бог. При споменаването на името му всички в един глас като навити автомати викахме Сталин, Сталин!" Ето как Иля Еренбург, съветски комунист и писател, когото не можем да подозираме в антикомунизъм, описва една среща на писателите със Сталин:

„Изведнъж всички станаха прави и започнаха бясно да ръкопляскат. От една странична врата влезе Сталин, а след него вървяха членовете на Политбюро. Залата ръкопляскаше, викаше. Това трая 10-15 минути, доста дълго. Сталин също ръкопляскаше, а когато аплодисментите започнаха да стихват, някой извика "За великия Сталин ура!" Всичко започна от начало. Най-после всички седнаха и тогава се чу ужасен женски вик "Слава на Сталин!" Скочихме и отново започнахме да ръкопляскаме…"

Сталин, Сталин, повтаряха и българските комунисти, но някои хора не можеха да живеят в съгласие със съвестта си и напразно се опитваха да не мислят за несправедливостите, които се вършеха в страната. Оформената опозиция твърдо се противопостави на "другарите" комунисти.

Моят баща, активен земсист, хич не им мълчи. Един от тях, негов приятел от младежките години, го предупреждава, че тази вечер ще го убият. И в разгара на лятото на 1949 г. той избягва от комунистическия "рай" в съседна Турция. Остава мен на 6 години и сестра ми, на 3 години без баща, при жив баща.

През пролетта на 1951 г. семейството ни от 9 човека, заедно с много други семейства, натоварени на свински вагони ни интернират в едно преславско село. Там докараха и други наши "колеги" от сръбската граница. Селото беше населено предимно с турци и имаше училище до седми клас за тях, а друго до 4-ти клас за нас, българчетата. От първи до 4-ти клас бяхме общо 21 деца, бяхме в една стая и ни учеше една учителка. В нашия клас бяхме само три деца аз, Лиляна и нейния баща избягал, и местното момче Николай. То беше от "богато" семейство имаха биволица, та продаваха мляко от нея. Тази биволица изглежда е подразнила господарите на държавата, та на дървената им порта с катран, с едри букви, беше написано: "Кулак народен враг!". Та в нашия клас бяхме трима "народни врагове". Учителката ни пък беше попска снаха, чийто съпруг беше изключен от Университета по политически причини. Та можете ли да си представите каква "нездрава" идеологическа атмосфера витаеше в нашия клас. Но партията не си оставя магарето в калта. Прислужницата, баба Румяна беше партиен член. Много години по-късно, когато аз завърших и се върнах на работа в моето село, тогава се повтори аз бях разбира се безпартиен, но бай Гочо прислужникът беше партиен член. Партията навсякъде имаше очи и уши, такава недоверие изпитваше към нас, простосмъртните.

В началото на м. март 1953 г. умря "бащата на народите" др. Сталин и нас четирите класа ни изправиха на крака да помълчим 5 мин. в памет на вожда. Пред нас се изправи Илия с дългия си мършав врат и клепнали уши стана ми смешно и аз прихнах. Веднага съобразих, че съм направил нещо изключително погрешно, нали бях непрекъснато възпитаван, че за да успея в живата трябва да съм "по-тих от водата и по-нисък от тревата". Учителката преценила, че съм постъпил не както трябва и за да компенсира моята недалновидност ми завъртя голям шамар. Още ми пари и червенее лявото ухо. На нас със сестра ми ни беше набивано като с чук, че трябва да се отнасяме мило и любезно с тях, дори и да са груби, не бива да спорим с тях, да не ги дразним, да бъдем тихи и усмихнати. Длъжни бяхме да не казваме какво мислим, но никой не можеше да ни попречи да виждаме и чуваме всичко, което ставаше около нас.

Значи Сталин умрял? Но как е възможно това? Какво ще правим без "бащицата"?...

И се зареди Маленков, Булганин и накрая оня украински хитряга Хрушчов изплува като мръсна пяна над курбан, развенча Сталин, а самият той "вода ненапита", сякаш не беше в същото Политбюро със Сталин?

Сталиновият предшественик Ленин гениален творец на масовия терор, не е имал време да се развихри, рано умира, но Сталин успя да претвори в дела неговата теория на терора.

Ако се сравняват двата варианта на тоталитаризма фашизмът и комунистическата държава, сравнението не е в полза на комунизма. До началото на Втората световна война Хитлер е убил по-малко от 10 хил.човека, а Сталин повече от 20 млн. човешки същества. Поетът Евтушенко казва, че във войната против себе си СССР е дал повече жертви, отколкото във войната с фашистка Германия.

Тодор Кокошаров, Хасково

След идването на „демокрацията" пък започва лицемерие и наглост:

Едни забравят какви са били и за какво са се борили, други обиждани се съюзяват с обиждалите ги...

Едни ни разоръжиха, за да влезнем в НАТО, други искат да плащаме за въоръжение, за да останем в НАТО.

Едни продадоха земите и горите си и отидоха да живеят в други населени места, където протестират за липса на пространство и въздух, други си купуват животни, за да станат животновъди без пасища и са им виновни собствениците на земя.

Едни строят магистрали, други не могат да стигнат до тях, защото няма здрави пътища. А ако стигнат, магистралите вече се ремонтират...

Нямат край подобни примери, но ето още малко:

Едни започват строежи, други ги спират, а в последствие ги продължават, ама като свои.

Едни имат вода, но искат газ, други имат газ, но искат вода. И едните и другите искат, но не дават.

„10-ти ноември" дойде, за премахне ръководната роля на Партията и в началото, като че ли се получи. Мина време и лека полека се върна старото положение. Сега пък решава Вождът - ден за ден, а понякога и два пъти на ден.

И така 95 години.

Стига вече! Да започнем обратен процес и решението е едно.

Виновниците и техните наследници да се извинят на потърпевшите и техните наследници. И подавайки си едновременно ръка за „прости" „простено ти е", да заработят заедно за сегашна и бъдеща България.

Другото е надписът на Народното Събрание да остане, като спомен от стари времена.

Васко Чавдаров

Ситни – дребни като камилчета

РЕНТГЕНОВА СНИМКА НА ОБЩЕСТВОТО

Пред таз рентгенова плака
докторът със глас заплака:
„Ясно тук се различават
трите класи в таз държава:
Горната е корумпирана,
долната пък е дрогирана,
по средата - депресирана...
Диагноза: див капитализъм
с болен и разклатен организъм.
Заключението е тревожно:
Тук лечение не е възможно!"

Христо Ангелов

НАРОДНИ ИЗБРАНИЦИ

С това ще Ви запомним, че Ви няма!
И управията ви е същата, такава…
А бяха дни държавата голяма,
с история, написана със слава!
И питам се, на времето в галопа,
какъв сме, Боже мой, народ!
Началото да дадеме на Европа,
а пък кураж да нямаме за вот?

Петко Павлов

ОСЪВРЕМЕНЕНА ПАЗАРНА ИКОНОМИКА

Където Държавата
е няма -
там корупцията
е голяма!

РАДИО ЕРЕВАН

Попитали Радио Ереван:
Има ли корупция в България?
Радио Ереван отговаря:
-Има!
За тази отговорна мисия
има държавна комисия!
И чрез съвета надзорен
води борба срещу факта позорен!

Атанас Личев

ТОНАЛНОСТ

Нежна е свирнята на Комара,
но не иска никой да я чува.
Предпочита всеки гъдуларя
па макар и тъжно да надува.

СВЕТОВНА КРИЗА

Трудностите тъй разбира:
сутринта да става с бира.
Вечерта да е на скара,
кризата световна да изкара.

Цветан Лалов

УСПЕШНА КАРИЕРА

Президент, президент
млад левент…
С нова булка за сполука
и … до тука.

Георги Козарев

"ЦАРСКА" ЖАЛБА

На тези преклонни години
изпращат ме отново в изгнание.
Българите са ми уж роднини,
а дворец не ми оставиха във Врана,
като Царско завещание…

Амиш Вешкова

УПРАВЛЕНИЕ И ВЛАСТ

Апетитът с лапане нараства…
Ала истината е такава:
едно е да се власти,
друго да се управлява държава!

ЗЛОБАТА ТРОВИ И СЕБЕ СИ

Вред хорската злоба разлива отрова,
която най-често безшумно пълзи,
тя срива душите, намира основа
и дави сърцата човешки в сълзи.

Но тя и във този, в който се ражда,
отровата почва и там да вирей -
отровата силна и него разяжда,
в главата му с болка безсънна бесней.

И лека - полека от тая отрова
той става човешка нищожност и смет,
която с пръстта ще се смеси във рова

със многото язви от грешки безчет.
Човекът загива от злоба злоока,
отровен във свойта отрова жестока.

Харалан Недев

СЪЕДИНЕНИЕТО НА ИЗТОЧНА РУМЕЛИЯ С КНЯЖЕСТВО БЪЛГАРИЯ

Съединението е актът, с който на 6 септември /18-ти стар стил/ 1885 година двете изкуствено разделени части на България се съединяват. Източна Румелия се отцепва от Османската империя и се обединява с Княжество България, противно на решенията на Великите сили на Берлинския конгрес.

До Съединението се стига след народни бунтове в много селища в Южна България, координирани от Българския таен централен революционен комитет.

В резултат на военен преврат, оглавен от майор Данаил Николаев, османският губернатор в Пловдив Гаврил Кръстевич е свален от власт и заменен от администрация, назначена от българският княз Александър първи.

С изключение на няколко изолирани сблъсъци, Съединението е осъществено без кръвопролития, защото то сбъдва мечтата на българския народ. Територията и населението на Княжество България се увеличават съществено.

Но съседни държави се плашат, че България става голяма. Така избухва Сръбско-българската война/ноември 1885г./ Това подтиква съседните балкански държави да се обединят трайно срещу идеята за автономия на Македония и Одринско.

Със Съединението и успешната му защита българите постигат първия етап от националното си обединение и ревизията на Берлинския договор.

За съжаление идеята за цялостно националното обединение вече не се осъществява.

Апостолите на Съединението Коста Паница, Иван Стоянович, Захари Стоянов, Иван Андонов и Димитър Ризов

СКРЪБНА ВЕСТ

На 93 годишна възраст почина Георги Иванов Кузев, председател на Общинското настоятелство на БЗНС в гр. Септември. Той свързва живота си с БЗНС още от младежките години, когато е активист на ЗМС. Дългогодишен учител по български език и литература в Септември Кузев остави трайна диря в няколко поколения.

НА ДЪРЖАВНАТА ТРАПЕЗА

Удари келепира:
пи водка, кола, бира… -
Колабира!

Бодил Розин

ЛЕГЕНДАРНИЯТ ГЕРОЙ НА РАДОМИРСКАТА РЕПУБЛИКА

В бунтовния кипеж на рухнали надежди,
когато се възвърна тъмната стихия на войната
въртя я ти при Радомир и с един голям замах
към София на Фердинанда я поведе за разплата!
Ти кълтеше огромни блокове от своята душа,
със страхотна сила ги запращаше по враговете
и аз не знам в този миг дали не ще сгреша,
ако си помисля, че ти завидяха дори и боговете!

Йосиф Петров

Легендарния герой на Радомирската Република - Райко Даскалов е явление в нашия обществен и политически живот, оставил ярка следа след себе си, колкото и да е кратък неговия живот. Преди

91 години е застрелян от наемен убиец, едва навършил 36г., но делата които той остави след себе си красноречиво говорят за неговия гениален ум и действия.

Образован и високо интелигентен, завършил с отличен в Берлин философия и финанси, защитил там докторска дисертация, той се завръща в България, за да приложи на дело всичко това което беше научил. Но на дворцовата камарила и на новоизлюпената буржоазия обаче, не са и необходими толкова образовани хора бързо го игнорират. Оставените от него нагледни и писмени материали днес могат само да ни учудват с дълбочината на мисълта и действията си.

Той не чака да се вмести във времето и събитията, защото самото време е в него. Той не чака нареждания и заповеди, за да действа, защото събитията са съдбоносни и превратни и той се включва активно в тях. Съобразителен и смел, през м. септември 1918 г., д-р Райко Даскалов оглавява войнишките бунтове и остава в историята ни като „легендарния герой на Радомирската Република". След кратка консултация с Александър Стамболийски, Даскалов пише „Прокламация към българския народ" и обявява пред целия свят България за Република. В нея се казва:

„Днес, 27 септември 1918 година, българският народ скъса веригите на робството, катурна династическия режим на Фердинанд и неговите помощници и ги обяви за народни врагове. Той се прокламира като свободен, с републиканско управление народ и подава ръка на европейските народи за примирие и разбирателство.

От днес цар Фердинанд, династията му и бившето правителство са свалени. Всички окръжни управители, околийски началници, коменданти, кметове и войнишки началници ще изпълняват заповедите на временното правителство на Републиката!"

Председател:Ал.Стамболийски, Главнокомандващ:Райко Даскалов

На 27 сптември 1918 г. България е обявена за Република! Ликува войската и населението на Радомир. Осъществена е вековната мечта на българските възрожденци за „Чиста и свята Република". Събитията се развиват бързо. Войската, съставена от разбунтували се, дезертирали от армията части озлобена, озверена и отмъстителна, тръгва към София, за да търси сметка за своя погром. Под водачеството на Райко Даскалов, тя изведнъж се превръща във възторжена, боева и патриотична готова да брани постигнатото завоевание Републиката.

Само някалко дни просъществува младата Радомирска Република. За да я бранят, войниците доброволци сформират републиканска армия. Разпределени в дивизии и полкове в дефилето на Владайската река, многочислената републиканска армия тръгва с неудържимо въодушевление и нетърпение към София без заповед, но в боен ред. Райко Даскалов, владеещ добре военното дело, приема предизвикателството и оглавява бунта. Битката на въстаналите войници с редовната войска е неравна. Току-що сформираната Републиканска армия още е неукрепнала. Срещу нея правителството на Ал. Малинов изпраща редовна войска и елитни, добре въоръжени немски части, които ги изтеглят от Крим. Главнокомандващият, по пътя съм столицата, е ранен от снайперист. Това довежда до обрат в действията на републиканските сили. В нашата история битката за столицата ще остане под името "Владайско въстание"

В писмо до Ал. Стамболийски, Райко Даскалов, анализирайки събитията пише: …" *Успехът беше сигурен, ако не бяхме пропуснали някои непреодолими за момента случайности. Първото нещо е, че аз никога не съм допускал, че правителството в столицата ще се съпротивлява с оръжие особено,че ще прибегне до помощта на германците. Аз знаях с какви сили разполага София и съобразно с тях не исках да се вземат по-големи мерки. В разгара на боя мен ме раниха и нямаше кой да води по нататък планомерно борбата. Така настъплението ни внезапно отслабна… Тъй свърши боят при Владая. Други ще правят преценка на станалото.*

Към София се отнесохме с възможното за случая внимание. Не искахме разрушението на града, а искахме да спасим Отечеството от гроба, над който то се бе навесило. Свършила ли е борбата или тя сега започва, само бъдещето ще ни каже. Съжалявам, че тая борба за свобода, за народовластие и за социална справедливост не намери подкрепата на официалните сили от другите партии. Много от тях, може би ще се каят един ден за това. Съжалявам, че и ти не беше в нашите редове.

Научавам, че се злорадствало за нашия неуспех. Наричали ни „болшевики". Болшевики?! Ние кръв не сме искали да проливаме. Не от омраза, а от любов бяхме водени ние. Можехме да спрем цялата вода на София и да я оставим без капка вода. Ще разбере ли София, че имахме възможност да спрем електричеството?... Нашето дело ще остане в историята. Тя ще го преценява и ще даде всекиму заслуженото. Нашето дело даде два добри резултата:

Първо: Радославов и германците не успяха да обявят диктатура и да реализират своите пъклени планове спрямо българския народ да го накарат и за напред да лее своята кръв и Второ: че Фердинанд виновника на два големи погрома, да напусне страната."

След завръщането си от лазарета на Съглашението в Гърция, където лекува раните си, Райко Даскалов публикува изявление на страниците на съюзния вестник за действията при установяване на Радомирската република и битката при Владая.

Живка Танчева

Автор на статията "Сбогом, мила Радостина", публикувана в бр. 2/2018 г. на в-к "Литературно земеделско знаме" е Петко Огойски. Редакционната колегия поднася своите извинения за допуснатата печатна грешка.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

РЕДАКТОРИ:
Габриела Цанева
Кирил Назъров
Маргарита Дукова
Предпечат:
Г. Цанева

контакти:
София, 1000
бул. „Дондуков" №38;
kiril_draguch@abv.bg
gabrielle@mail.bg

интернет:
litzemedelskozname.free.bg
litzemedelskozname.blogspot.com
litzzname.blog.bg
litzemedelsko_zname@mail.bg